

CHET TILLARINI O'QITISHDA AXBOROT KOMMUNIKATSION TEXNOLOGIYALARINING O'RNI

Maxmudova Nargiza Ravshanovna¹

Tillavoldiyev Rustamjon Xolmatjon o'g'li²

FarDU, ingliz tili kafedrası

katta o'qituvchi,¹

Farg'ona Davlat Universiteti

Lingvistika ingliz tili yo'nalishi

ikkinchi kurs magistranti.²

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7260151>

ARTICLE INFO

Received: 8th October 2022

Accepted: 18th October 2022

Online: 28th October 2022

KEY WORDS

Masofaviy ta'lim, innovatsion texnologiya, platforma, axborot, kommunikatsiya, tahlil, internet, kompyuter laboratoriyalari, lingofon xonalari.

ABSTRACT

Ushbu maqolada yoshlarga sifatli ta'lim berishda, chet tillarini o'rgatishda hamda masofaviy ta'limni tashkil etishda axborot kommunikatsion texnologiyalarining o'rni va roli masalalari tahliliy jihatdan ko'rib chiqildi.

Chet tillarini o'qitishda, umuman, ta'lim jarayonida interfaol metodlar, pedagogik va axborot kommunikatsion texnologiyalarini qo'llashga bo'lgan qiziqish va talab kundan kunga kuchayib bormoqda. Buning asosiy sabablarida biri an'anviy ta'limda o'quvchilar faqat tayyor bilimlarni egallashga o'rgatilgan bo'lsa, zamonaviy texnologiyalar ularni egallayotgan bilimlarini o'zlari qidirib topish, mustaqil o'rganib, tahlil qilish, hatto xulosalarni ham o'zlari chiqarishga o'rgatadi. O'qitish jarayonida o'rganuvchiga kerakli bilimlarni yetkazib berishda innovatsion texnologiyalarga asoslangan pedagogik yo'nalishlardan biri ta'limni texnologiyalashtirish hisoblanadi. Bugungi kunda innovatsion texnologiyalarning hayotga tatbiq qilinishi, ayniqsa, ta'lim jarayonini osonlashtirdi. Mustaqillikka erishganimizdan so'ng "Kadrlar tayyorlash milliy dasturi" ga binoan ta'lim sifatiga

e'tibor kuchaydi. Ana shu davrdan ta'lim jarayoni axborotlashtirila boshlandi. Bu esa, o'z navbatida, shaxsning intellektual va ijodiy qobiliyatini rivojlantirishga, jamiyat har bir a'zosining o'z malakasini oshirish va faoliyat sohasini o'zgartira olishiga, tezkor ta'lim uchun shart- sharoit yaratish va masofaviy ta'lim samaradorligini oshirishga imkon beradi.

Zamonaviy axborot texnologiyalaridan unumli foydalanish orqali yoshlar nafaqat sifatli ta'lim olishadi, balki ularda ma'naviy qadriyatlarga bo'lgan qiziqish hamda ularni e'zozlash xususiyatlari rivoj topadi. AKT bilan ishlash jarayonida ma'naviyatimizga yot, "ommaviy madaniyat"ga xos bo'lgan axborotlarga qarshi kurashish uchun yoshlarda ma'naviy immunitetni shakllantirishga alohida e'tibor qaratish lozim. Ya'ni yoshlarga zamonaviy texnologiyalar faqatgina ko'ngilochar vositalar emas, balki bilim va ma'naviyatni

yuksaltirishga xizmat qilishini tushuntirish muhim sanaladi. Buning uchun esa mutaxassis- kadrlar o'quvchilarda AKT imkoniyatlaridan foydalangan holda milliy qadriyatlarga sodiqlik fazilatlarini shakllantirishi, milliylikni targ'ib etuvchi sayt materiallaridan ta'lim jarayonida unumli foydalana olishlari hamda shunga aloqador yangi AKT loyihalarini tayyorlashlari darkor. Shuningdek, so'nggi yillarda xorijiy tillarni o'qitishda yangi axborot texnologiyalarini qo'llash savol miqyosida ko'tarildi. Chet tilini o'qitishdan asosiy maqsad chet tilida amaliy mahorat o'rganish, talabalar kommunikativ madaniyatini shakllantirish va rivojlantirish hisoblanadi. Xorijiy tilda so'z o'rganish alohida ahamiyat kasb etadi. Bunda faqat so'zni eslash va to'g'ri talaffuz qilish haqidagina emas, balki u so'zlarni qayerda va qanday qo'llashni bilish kerakligi haqida ham fikr yuritiladi. Yangi texnologiyalar amaliyotga faol va mustaqil ravishda xorijiy so'zlarni o'rganishda talabalar uchun ko'plab resurslar yaratdi. Xususan, oldin chet tilini o'rganishda lingafon xonalardan foydalanilgan bo'lsa, hozirda uning o'rniga kompyuter laboratoriyalari izlanuvchan yoshlar uchun faoliyat ko'rsatmoqda.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2012-yil 10-dekabr PQ- 1875-sonli "Chet tillarni o'rganish tizimini yanada takomillashtirish chora- tadbirlari to'g'risida" gi qarorida "... Zamonaviy pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalangan holda o'qitishning ilg'or uslublarini joriy etish yo'li bilan o'sib kelayotgan yosh avlodni chet tillarga o'qitish, shu tillarda erkin so'zlasha oladigan mutaxassislarni tayyorlash tizimini tubdan

takomillashtirish va buning negizida ularning jahon sivilizatsiyasi yutuqlari hamda dunyo axborot resurslaridan keng ko'lamda foydalanishlari, xalqaro hamkorlik va muloqotni rivojlantirishlari uchun shart- sharoit va imkoniyatlar yaratish maqsadida..." belgilangan vazifalar ijrosini ta'minlash maqsadida chet tillarini o'qitishning zamonaviy texnologiyalarini, usullarini yaratish va o'quv jarayoniga joriy etish masalalari dolzarb bo'lib turibdi. Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev ham bu keng ko'lamli islohotlarni davom ettirib kelmoqdalar.

Masofaviy ta'lim texnologiyalari – masofaviy ta'lim E-learningga qaraganda kengroq tushunchadir, u interfaol mustaqil ta'limning va qo'llab- quvvatlashning intensiv maslahat sintezi hisoblanadi. Shunday qilib, elektron ta'lim masofaviy ta'limning bir bo'lagidir. Masofaviy ta'lim asosiy o'quv materialini o'quvchilarga yetkazib berish va o'quv jarayonida o'qituvchi va o'quvchi interfaol ishlashini ta'minlaydi. Bunda qo'llanmalarni yetkazib berish kompyuter va Internetsiz ham amalga oshirilishi mumkin. Shuningdek, masofaviy ta'lim platformasi hozirgi mana shunday davrda ham o'quvchi, talaba va o'qituvchilar o'rtasida uzluksiz muloqotni ta'minlashga xizmat qilmoqda. Bu esa dam olish kunlarida ularning bandligini ta'minlash hamda o'z vaqtida bilim olishdan qolib ketmasliklariga yordam beradi. Xulosa qilib aytganda, masofaviy ta'lim texnologiyalari bilim olish sifatining doimiy nazorati, natijalarning baholanishi, inson omilidan xoli bo'lgan holda xolis 'avtomatlashtirilgan baholash joylarda moddiy manfaatdorlikni yo'qotishni ko'zda tutadi.

References:

1. I.A.Karimov O'zbekiston XXI asr bo'sag'asida – T.: O'zbekiston 1999. – 98 bet.
2. I.A.Karimov. Kadrlar tayyorlash milliy dasturi – T.: O'zbekiston 2000. – 34 bet.
3. O'zbekiston Respublikasining Ta'lim to'g'risidagi qonuni – T.: 1997. – 29- avgust.
4. “Kompyuterlashtirishni rivojlantirish va axborot- kommunikatsiya texnologiyalarini yanada rivojlantirish to'g'risida” 2002- yil 31- maydagi PF – 3080-sonli Farmoni.